

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Amestec regretabil.

București, Aprilie v. 1898.

(*) S'a accentuat de atâtea-ori, la noi ca și la frații de peste Carpați, că este de interesul bine înțeleș al *chestiunii naționale* a nu ne amesteca unii în afacerile interne ale celorlalți fie, aceste afaceri de natură politică, fie de altă natură.

Pentru oamenii cu adevărat simț de iubire față cu chestiunea care frământă pe toți Români, aceste considerații s'au și ridicat — cum trebuiau să se ridice — la valoarea de principiu fundamental. Se pare însă, că ori cât de dureroase au fost pentru noi toate încercările din trecut al apropiat al chestiunii naționale, se mai găsește și azi oameni, cari ori nu pot înțelege, ori nu vreau să înțeleagă importanța deosebită a sus zisului principiu.

În consecință, soțul acesta de oameni lipsiți de nepreocuparea deservită reclamă de chestiunile mărețe ale unui popor, comit greșeli peste greșeli în ținuta lor, provocând stricăciuni une-ori foarte simțite de însăși chestiunea națională.

Pe cât de fatal a fost pentru chestiunea noastră națională amestecul ilicit și vinovat al unor oameni politici dela noi în afacerile interne ale fraților de dincolo, pe atât de regretabil e și pentru frații de dincolo și pentru noi un asemenea amestec al unor oameni politici de dincolo în afacerile noastre interne. De o parte, asemenea amestecuri nesocotite abat pe acei oameni politici dela marea lor datorie în lupta națională, ear' pe frații de acolo îi desorientează în chip nefast în preocupările lor ideale, ba de multe-ori chiar îi învârmă în treburile de partid dela noi. De altă parte pe noi, cesti de aici, e prea firesc să ne atingă în chip neplăcut „intervențiile” necompetente ale unor frați, pe care îi iubim din toată inima, și se ne predisune une-ori chiar nefavorabil pentru acei frați.

Lucrul e foarte lesne de priceput. De aceea ne miră cu atât mai mult și ne pare chiar *stranie* ținuta ce o manifestă în timpul din urmă ziarul „Tribuna Poporului” din Arad față de referențele partidelor dela noi și *interesul viu* cu care pledează acest organ pentru fracțiunea liberală dela guvern.

Tocmai pe când „Tribuna” publica seria de articole „*Chestiunea națională în România*”, în cari m'am străduinț a da o iconă cât mai obiectivă a stadiului în care se află chestiunea națională la noi în țeară și a direcției în care ea ar trebui susținută și desfășurată, — ziarul românesc da în vileag la locul de frunte, niște articoli primii de aici din București asupra temei „*Situația în România*”.

Tonul categoric al acestor articoli a surprins foarte dureros toate cercurile naționaliste dela noi și impresia ce ne-a lăsat păreriile ce notrește ziarul aradan față de partidele noastre politice, e dintre cele mai *penibile*.

Cu o ușurătate mai mult decât condamnabilă „execută” autorul articolilor în chestie opoziția noastră de toate nuanțele, pentru-ca să iee cu tot „devotamentul” o poziție hotărâtă pe lângă guvernul nostru actual, pe care îl ridică în slavă, ca-și cum ar fi vorba nu de un guvern, ci de altel, ori chiar mai puțin important ca multe alte guverne, ce le-am avut, ci de un guvern pur și simplu.... *providențial*.

Dar' mai straniu în toată această preamărire e faptul *suspect*, că laudele la adresa guvernului de acum se fac întocmai și aproape cu aceleași cuvinte, precum se fac ele zilnic în „*Voința Națională*”, organul personal al prim-ministrului nostru actual.

De unde coincidența asta agravantă? Așa, dintr'o singură ochire a lucrurilor, faptul ar păre inexplicabil.

Dar' e prea explicabil, dacă luăm în considerare anumite semne și împrejurări.

Înainte de toate, e lucru azi îndobșt cunoscut, că amicii politici grupați în jurul ziarului dela Arad și-au avut întotdeauna *legăturile* lor cu oamenii guvernului de aici. Îndoșobi *șefii* grupărei dela Arad și *șefii* guvernului de aici!

Se mai știe îndobșt, că tocmai aceste legături au provocat multă turburare în stul fraților de peste munți și că *impereu* cu deservire a lor se reclama ca o condiție de neînălțurată a restabilirii vechii armonii între conducătorii români de acolo. Mai departe nu mergem....

Constatăm însă un fapt recent, a cărui legătură de causalitate cu ținuta ziarului din Arad va păre dintru început evidentă ori-cui.

În vremea din urmă s'au perindat pe aici d-nii V. Mangra, Dr. V. Lucaci și Russu-Sirianu. De ce, nimeni nu știa. Dar' acei cari s'au aflat în poziția de a are cunoștință de vizitele dese ce faceau d-nii Mangra și Russu pe la clubul liberal și pe la diferite „icoane”, înțeleg bine rostul acestor vizite....

Și acum una din două: ori articolii cu pricina i-au scris chiar oameni ai *Tribunei Poporului*, ori au fost dictați de aici.

Dacă oameni de ai ziarului dela Arad i-au scris, e foarte trist pentru ei, că până într'atât își uită de marile interese ale chestiunii naționale, încât se declară admiratori categorici ai guvernului de aici. Dacă însă au fost dictați de aici, — e foarte regretabil că fruntașii dela Arad se apleacă pe terenul fatal al servilismului și e foarte condamnabil, că oamenii guvernului nostru nu-și lasă năravul urt de a încurca mereu situația fraților de peste munți.

Și de ar fi barem, cât de cât justificate tămăierile *Tribunei Poporului* la adresa guvernului actual dela noi și „*excutarea*” ce face acest organ elementelor opozante. Dar' n'au articolii *Tribunei Poporului* nici avantajul acesta, — un argument mai mult pentru greșeala mare ce o serviresc cei grupați în jurul părintelui Lucaci.

Câtă amărăciune au provocat la noi articolii ziarului aradan o dovedește și un articol ce se vede nevoit a publica asupra casului ziarul *Drapelul*, care cu multă îndreptățire și cu toată bunăvoința dojenește pe cei dela Arad pentru ținuta lor necorectă și-i îndeamnă se aibă mai în grijă interesele naționale de peste munți, decât chestiile de partid dela noi.

Apelează *Drapelul* îndoșobi la părintele Lucaci, care „trebuie să vadă și să înțeleagă de ce simpatie și respect se bucură luptătorii desinteresăți ai cauzelor mari și câtă *indiferență* creează în jurul lor aceiași oameni când se scoboară acolo unde vrea să-i vadă scoborți *politicianii meschini*”.

Ne măhnește mult, că asemenea acorduri discordante se mai aud și azi în chestiunea națională. Trebuie să le semnalăm însă și să căutăm a le înăbuși pentru totdeauna tocmai în interesul cauzei mari și sante, care nu-i iertat nimănui s'o turbure din anumite interese mici și în scopuri întunecoase.

Vede ori-cine, că vremea nu mai e potrivită unor asemenea „*intreprinderi*”, ci ea reclamă armonie deservită și iubire sinceră între noi toți, fără nici o deosebire de credințe politice și de simpatii ori antipatii personale.

Frații nostri de dincolo trebuie lăsați în sferele sene și ideale ale luptei naționale. Puțin îi importa și-i poate importa pe ei ce se face la noi în cadrul luptelor de partid, căți „*deviști*” și căți „*drapelști*” sunt și ce scrie *Voința Națională* ori altă gazetă despre guvernul de aici.

Noi deasemenea să fim lăsați aici cu necazurile noastre, cu frământările noastre, pe cari noi ni-le facem, noi le tragem.

Ear' în chestiunea națională să ne întâlnim între olaltă, cesti de aici cu frații de dincolo, ca frați cu egală dragoste față de ori-cine dintre noi, numai să fie el la înălțimea datoriei sale românești!

Sibiu, 6 Maiu n.

Studentii și 3/15 Maiu. Foile bucureștene spun, că toți studenții români din *Transilvania, Banat, Bihor*, aflați în București, au fost convocați pe ieri Joi, la „*Liga*”, pentru a se înțelege cum să se prezente corporativ cu ocazia sărbătorilor dela 3/15 Maiu.

„*Și-a dat arama pe față*”. — „*Tribuna Poporului*”. Acum când ar trebui să se preocupe de alte chestiuni, ea publică o serie de articoli, prin cari se amestecă în cele mai intime afaceri interne și de partid ale fraților nostri din România, și — în sfârșit — își dă pe față scopul și rostul ființei sale.

Noi o știam, — dar' fiindcă o tăgăduia voiam să-i admitem un scop mai nobil, mai general. Acum ne la ori-ce mici iluși ce am fi avut.

Publicăm în fruntea numărului de azi un prim-articol, ce ne vine din București și care se ocupă tocmai de acest rol al ziarului aradan, exprimând opiniile celor mai desinteresate cercuri naționale din România. Reproducem la alt loc și articolul, câmpetat și binevoitor, al *Drapelului*, pentru-ca toți cetitorii să-și poată forma judecata deplină. Aprobăm și ne identificăm cu ambii articoli, în întreaga parte lor principială. Cât pentru noi însă, credem că mai bine e că *Tribuna Poporului*, după atăta timp de duplicitate și cocoloșală a eșit cu coloarea. Decât cu mafa în sac și cu doi bani în trei pungi, mai bine cu vizorul deschis și — fără mască. Cel puțin să ne știm într'o parte.

Așa, confrăți buni, dela Arad. Dați înainte pe calea apucată! Nu mai îmbătăți lumea cu un rol dublu! Nu mai încurcați oamenii! Doar' vă inspirați — „*din sentimentul obștesc*”!

Un lucru însă vă cerem. Să dovediți ori-ce aserțiune și se nu aserăți nimic neadevărat — pe viitor, cum faceți — între alte multe — în articolul ultim din nr. 76, scriind că *Tribuna* ar fi dus o „*campanie înversunată împotriva liberalilor*”. Aceasta e un neadever petentat, pe care-l respingem cu indignare!

România și jubileul Monarhului nostru „*Epoca*” scrie: „Ziare au anunțat, că concursul de muzici militare, care urmează să se țină la Viena, cu prilejul jubileului de 50 ani de domnie al Imperatorului Francisc Iosif, ar fi fost contramandat. Știrea nu este exactă. Atașatul militar al României, pe lângă guvernul austriac, a făcut cunoscut, că concursul nu a fost contramandat și că va ave loc în zilele de 17, 18 și 19 August viitor. România va lua parte la acest concurs.”

Un canonic — panslavist. Mare scandal în lumea patriotică! Scandal ne mai pomenit. S'a găsit un canonic panslavist.

Biuronl oficios anunță din *Strigoniu*: Mare senzație a făcut în orașul nostru faptul, că poliția s'a prezentat oficios la canonicul *Mally János* și pe baza unei hotărâri judecătorești i-a confiscat nrul din 15 Aprilie al ziarului slovac *Narodny Noviny*...

Legea despre maghiarizarea numelor de comune. — Se zice — încă nu a fost pus în practică. „*Egyetértés*” reamarcă acest fapt și zice, că guvernul ar întârzia cu aplicarea legii din considerare față cu deputații sași...

O cale nenorocită.

— Din „*Drapelul*”.

Ori de câte-ori unii Români de peste munți, uitând numeroasele și gravele chestiuni care zilnic trebuie să-i preocupe, se amestecă în politica internă a României susținând unul din partide și combatând pe celelalte, ei comit o greșală de neiertat și apucă pe calea cea mai nenorocită.

Natural, faptele politice cari se întemplă la noi pot fi apreciate de frații nostri, și ei au interes mai mult ca ori-cine să le urmărească deaproape. Dar' totul trebuie să se mărginească pentru ei la *apreciațiuni generale*, la exprimarea unei păreri sau dorinți de ordin general, fără a lua direct parte în luptele noastre și a se pune horărit în serviciul unui partid sau al unei grupări politice, și a ataca pe celelalte.

Nu doar' că acest amestec ar fi supărăcios pentru noi, cum ar fi de pildă amestecul ori-cărui străin în luptele noastre politice interne.

Ceea-ce ne preocupă și ne supără e, că Români de peste munți își vor neglija fatal interesele lor ocupându-se de a le noastre, pentru care suntem destui noi cestia de dincoace, și în același timp vor introduce *vrajbă în rîndurile lor, împărțindu-se și ei în tabere dușmane*, fiecare după coloarea politică pe care pretinde s'o susție în România.

Și așa că nici politica internă a țerei nu câștigă nimic, și chestia națională perde prin preocupări străine ei și prin învârmăirea acelor ce n'au dreptul și puțină se se certe și se se desbine între ei câtă vreme starea actuală de lucruri din Ungaria va mai dăinui.

Aceste îngrijiri ale noastre și aceste sfaturi sunt motivate de atitudinea pe care a luat-o acum în urmă *Tribuna Poporului* din Arad, organ al grupărei conduse de părintele Lucaci.

Uitând câte datorii interne are de împlinit și perzând din vedere *dușmanul unic* pe care trebuie să-l combată din răspuțeri, mai ales acum când persecuțiunile Românilor de peste munți încep să devină din ce în ce mai mari și amenință să crească într'o proporție extraordinară pe viitor, *Tribuna Poporului* găsește de cuviință să intervină în luptele noastre launtrice și să iee poziția *bino hotărâtă alături de guvern, combatându-i și atacându-i adversarii de toate nuanțele*.

Dacă „*Tribuna Poporului*” ar fi cel puțin originală în argumentele ei și ne-ar aduce lumini, care să ne fie de folos tuturor, n'am zice nimic.

Din nenorocire tot ce spune ziarul din Arad este o copie palidă a celor ce spune „*Voința Națională*”, o parafrasare încălăită a tuturor știrilor false debitate și susținute de căta timp de organul guvernamental. Și când știut e de toată lumea, că „*Tribuna Poporului*” e *încurajată și susținută în toate chipurile de fracțiunea dela putere*, atitudinea ei ne măhnește cu atât mai mult, căci ea se prezintă astfel sub haina *servilismului*, sentiment pe care mai ales la frații nostri de peste munți am dori să-l vedem lipsind.

Evident, mai vinovați încă sunt acei-ce împing în asemenea cai nenorocite pe o parte a Românilor de dincolo. Este a lovi și în chestia națională și în demnitatea ome-nească.

Lovitura ce se aduce chestiei naționale o înțelege ori-și-cine. Români de peste munți divizați în liberali și conservatori, ba încă împinși să se amestece chiar în luptele launtrice dela noi, vor fi o *pradă sigură pentru Unguri*.

Lovitura ce se aduce demnității ome-nești este că, profitând de faptul, că unii sau mai mulți oameni depind de tine în mai multe interese ce-i privesc, îi silești să te urmeze în totul, să devină instrumentele pasiunilor tale, cu amenințarea de a le lovi acele interese dacă nu te servesc.

De sigur că „*Tribuna Poporului*” a făcut un act de compleanță față de guvern, reproducând în coloanele ei, sub o altă formă, tot ce a scris „*Voința Națională*”.

De aceea atitudinea ziarului din Arad ni-se pare din cele mai triste și mai nenorocite și fapta celor ce l-au constrins la asemenea atitudine, din cele mai urite și mai condamnabile.

Dacă o asemenea atitudine ar fi fost liberă de ori-ce constrângere, pornită din *credințe intime*, am fi trecut peste o *simplă greșală* de tactică și am fi tăcut.

Pe cei dela guvern îi știm încorigili, în stare să compromită ori-ce când e vorba de interesele lor personale și mai ales de pațimile lor.

Sperăm însă că părintele Lucaci va înțelege mai ușor unde aștrăște interesul personal și unde începe cel general. Și pentru a-l proba dezinteresarea noastră, îl sfătuim să ia lecțiuni și învățăminte din afară, din cele ce se petrec în lume, nu din coloanele ziarului nostru.

De aceea rugăm pe simpaticul și neobșitul luptător al cauzei naționale să cugete la următorul lucru și să-și-l explice cu francheță:

Când servea numai interesele neamului și nu se preocupa de nici una din desbiările lui, nici de acelea de dincolo și nici de acelea de dincoace de Carpați, era primit și sărbătorit la București cum n'a mai fost nimeni. De când s'a pus însă în serviciul unei *fracțiuni politice din țeară*, venirea sa la București e ignorată de toată lumea, nici chiar zia-rele nu o anunță.

Nu vom să tragem de aci o concluziune desagrabilă persoanei sale, dar' părintele Lucaci trebuie să vadă și să înțeleagă de ce simpatie și respect se bucură luptătorii desinteresăți ai cauzelor mari, și câtă indiferență creează în jurul lor aceiași oameni, când se scoboară acolo, unde vrea să-i vadă scoborți *politicianii meschini*.

Am dori din suflet ca acele spuse, aci să fie pentru ultima oară, și să fie considerate ca pornite din iubirea cea mai curată pe care o avem pentru cauza fraților nostri subjugăți.

Chestiunea naționalităților.

VII.

Slovenii din Stiria, Carintia, Carniolia și Croato-Serbii din Istria și Dalmația.

Stiria are o suprafață de 22.428 chilim. pătrați și 1.282.708 locuitori. Din numărul locuitorilor 847.923, sau 67.8% sunt Germani și 400.480, sau 32.0% sunt Sloveni. Alții în număr de 34.305.

Carintia are o suprafață de 10.327 chilim. pătrați și 361.108 locuitori. Germanii sunt în număr de 254.632, sau 67.8%, ear' Slovenii în număr de 101.030, sau 28.4%. Alții: 5446.

Carniolia sau Craina are o suprafață de 9956 chilim. pătrați și 498.958 locuitori. Germanii abia se găsesc vre-o 28.033, sau 5.7%, pe când Slovenii în număr de 466.269, sau 94.1%. Alții: 4656.

Din aceste date statistice vedem, că Slovenii se află în minorități mari în Stiria și Carintia, ear' în Carniolia ei formează populația exclusivă. În cele două provincii unde Slovenii sunt în minoritate și Germanii în majoritate, populația germano-slovenă nu este amestecată, ci se află pe teritorii bine delimitate etnologiceste. Astfel în Carintia, partea dela Sud mărginită de basinalul lui Gail și al Dravei la Est de Klagenfurt, formează teritorul sloven; în Stiria, partea dela sud între valea Dravei și a Murului; în Carniolia e un teritoriu numai sloven. Afară de aceasta teritorul sloven se mai întinde și în Gorița până în Isonzo (de unde începe teritorul italian) și în nordul Istriei.

Slovenii se socot între cei mai vechi Slavi din Austria și luptă cu mare energie, mai cu seamă pe terenul cultural, în contra cutoiprei germane. Căci Slovenii, deși se găsesc pe unul din teritoriile cele mai bine delimitate din punct de vedere etnic din Austria, totuși sufer de hegemonia germană. Spiritul național sloven, s'a deșteptat la 1848 prin acțiunea Croaților, cu cari se înrudesc având multe afinități. De atunci și până azi ei luptă neconștient cerând delimitare națională de Germani. Aceștia însă, în dorul de a-i domina, califică cererea Slovenilor de „*Reichserreissung*”, adică de „*sfășiere a*

imperiului întocmai cum califică cererea Germanilor din Boemia, când vorbesc de delimitare națională.

Dar pentru a arăta intensitatea luptei dintre Sloveni și Germani vom povesti renumita afacere a liceului din Cilli, care a adus căderea guvernului de coaliție Windschgrätz-Plener.

Orașul Cilli, situat în sudul Stiriei este slovean, ca și împrejurimile și cu toate aceste reprezentanții săi sunt Germani. Slovenii, cari nu au în sudul Stiriei decât o singură școală secundară, au cerut o sporire în buget de 26.000 fr., pentru crearea de clase slovene, la cursul inferior al liceului din Cilli, alături de clasele germane. Negreșit, că Germanii ce totdeauna s'au opus din răspundere, spunând, că împlinindu-se cererea Slovenilor, orașul Cilli ar pierde caracterul său german. Auziți, oraș exclusiv slovean cu caracter german! Deputații sloveni, tari pe sprigul Cehilor-tineri nu se lăsă. Guvernul strimțor propuse împărțirea să amâne chestiunea. Propunerea a fost respinsă și guvernul demisionat. În urmă cererea Slovenilor a fost satisfăcută sub guvernul contelui Kiehmansseg.

Și astfel incidente mici, neînsemnate, în lupta de rase iau proporțiunile unor evenimente.

Croato-Sârbii din Austria se află în Istria și mai se seamă în Dalmatia.

În Istria se află 141.177 Croato-Sârbi sau 21.4%, din populația totală a provinciei (scoțându-se și Goriza și Trieste); Italienii însă sunt mai numeroși, aproape în majoritate: 294.589 sau 44.7%. Dacă la numărul Croato-Sârbilor mai adăugăm și 207.163 Sloveni, adică 31.4%, atunci Slavii sunt în majoritate față cu Italienii.

Dalmatia are o suprafață de 12.835 chilom. pătr. și 527.426 locuitori. Din numărul locuitorilor 501.307 sau 96.2%, sunt Croato-Sârbi. Restul se compune din vre-o 16.000 Italieni (3.1%), vre-o 2026 Germani (0.4%) și alții: 6093.

În această provincie Croato-Sârbi sunt populația exclusivă. Italienii sunt puțini și descresc zilnic cu o rapiditate uimitoare. Germanii nu contează, totuși, ca în toate provinciile Austriei, afară de Galizia, se resimte influența germană.

Dalmatia e o provincie aparte de Croația și Slavonia numai prin violarea istoriei și a etnologiei.

Dalmatia, Croația, Slavonia, Bosnia și Hertegovina formează împreună un mare și compact teritor croato-sârb. Cu drept cuvânt observă dl Charles Loiseau în „Revue des Deux Mondes” (pe Septembrie 1895: La Hongrie et l'opposition croate), că poporul croato-sârb din Austro-Ungaria, unul și același prin sânge, prin limbă și prin moravuri, este supus la trei regimuri: cisleithan, adică austriac în Dalmatia, maghiar în Croația-Slavonia și colonial în Bosnia și Hertegovina.

Croato-Sârbii încă dela 1848 au cerut formarea regatului istoric tri-unitar: Croația, Slavonia, Dalmatia. Această revendicare formează și azi unul din punctele cele mai importante din programul Croato-Sârbilor.

Cei ce s'au ocupat cu Jugo-Slavii sau cu Slavii dela Sud, cum sunt Elisée Reclus, Emile de Laveleye, Louis Leger, Charles Loiseau și alții, constată că se stabilesc între Sloveni și toți Croato-Sârbii din Austro-Ungaria, legături intime și unitate. De sigur, teama de dușmanul comun și de isolare, face ca toți acești Slavi, deși deosebiți ca religie și supuși la diferite regimuri, se tindă către uniune.

Eată cum caracterizează această tendință dl Ch. Loiseau:

„Comunitate de rasă, quasi-comunitate de istorie, solidaritate de interese economice, teama de isolare în acest colț al Europei, care a servit de bulevard Occidentului, sunt elemente care chiar reslăite, încălce, hesitante, haotice, plămădesc cu timpul o națiune. Cimentul lor natural este întrebuintarea aceleiași limbi: limba trădează deja tendința de unitate. Dela frontierele Sirmului până la porțile Fiumei și gurile Catarului, nici un cuvânt nu este mai popular ca acel de *narod* (nație) și nimeni nu înțelege printr'insul numai țara sa proprie. Poporul nu știe să spună exact unde începe această patrie, care sunt frontierele sale și care capitala. El știe că există și are credința că viitorul îi-o va arăta” („Revue des Deux Mondes” ioc. cit. pag. 127—128).

Dar despre aceste tendințe ne vom ocupa în alte articole, când vom vorbi mai pe larg de toți Jugo-Slavii din Austro-Ungaria.

DIN BUCOVINA.

O schimbare importantă.

Avem să înregistrăm o schimbare importantă — scrie „Patria” — în privința determinării limbii materne a copiilor, cari ceresească școlile populare.

Precum este cunoscut, am suferit acum de un an și mai mult sub o dispoziție de tot nedreaptă, introdusă de fostul president al țării Goëss, în urma căreia li-s'a fost oprit părinților școlarilor, de a decide asupra limbii materne în care să fie instruiți copiii lor.

Di prof. Dr. Ioan cav. de Volcinschi, este unicul dintre politicienii români, care s'a pronunțat în contra acestei ordine nouă, într-un protest solemn, rostit în dieta țării în Februarie 1897.

Chestia a fost apoi mult discutată în publicistica română din Bucovina și din Transilvania, părinții unor copii înscriși la altă naționalitate au fost adânc iritați și au înaintat recursuri la consiliul școlar al țării.

Acum s'a înlocuit dispoziția prin altă conclud, care-l dăm — fiind chestia foarte gravă — în traducere verbală.

Concluzia consiliului școlar al țării (trimisă ca circular către toți conducătorii școlilor populare) datat din 4 Aprilie 1898 nr. 752 (nr. 1009 din 1898 a consiliului școlar orașenesc, hotărăște:

„Copilul are să învețe acea limbă, care o indică părinții sau locuitorii lor la înscriere; aceasta are să se observe mai ales și în cazul, dacă copilul vorbește mai multe limbi.

Dacă copilul nu vorbește limba indicată, sau dacă o vorbește de tot insuficient, într-adevăr însă vorbește altă limbă, apoi are să se decidă consiliul școlar districtual (sau orașenesc, după ascultarea părinților (resp. a tutorilor)”.
Partea I. a concludului este pe deplin satisfăcătoare; partea a doua însă nu ne poate mulțumi de loc, căci nu corăspunde drepturilor cari le avem după legea fundamentală.

Arătând mai pe larg nedreptatea părții a doua, „Patria” apelează la luptă continuă pentru a restitui pe deplin dreptul firească al limbii materne.

Cabinetul Jeszenszky.

Jeszenszky s'a apucat eară de lucru.

Una după alta urmează corespondențele în „Egyetértés” și „Budapesti Hírlap”. Tendințele lor se văd cât de colo, de aceea nici nu reflectăm decât la una.

„B. H.” susține — adică Jeszenszky ori biuroul lui susține în „Bud. H.” — că toate înscenările păcătoase din timpul din urmă, pe cari le-am grupat în articolul nostru: „Ocultismul guvernului din anul 85, ar fi fost făcute de Români, cari apoi ei înșiși le-au denunțat, ca să capete câte ceva dela guvern.

Nu ni-se pare absolut imposibil — deși rămâne încă de dovedit — pentru că „indivizi” se pot găsi la ori-ce popor, dar și în cazul acesta, cel mai rău, pesta rămâne pe guvern și sistemul său păcătos în politica de naționalități.

Cine a introdus spionajul, denunțarea, cabinetul negru? Cine s'a îngrădit cu detectivi și se laudă, că are așa poliție, încât știe despre fiecare Român mai însemnat, când pleacă, unde merge, cu cine se întâlnește, și cu cine, ce vorbește,?

De altfel întreagă apucătura guvernului — desfidem pe „Bud. Hirl.” — să desminte că articolul „Român kémek és agent provocatörök” nu l'a primit din cerc guvernamental oficios — ni-se pare o simplă apucătură. Date pentru a-și dovedi aserțiunile nu aduce. Ear' ce aduce sunt false.

„Autorii casului vestit din Părcăreni și Săcele — zice cabinetul Jeszenszky prin „B. H.” — sunt doi studenți români, cari acum petrec în România. Cel-ce a dat proclamatiunile revoluționare la postă, pe adresa președintel, e un student cu numele Oscar Soreescu (După știrea noastră un atare Român nu există! Red. „Trib.”) și cel-ce a jucat rolul de agent provocator, în persoana neguștorului de lemn, acela e prietinel lui intim (al lui Soreescu? Red.) un anumit Cadariu. (Cadariu sunt mulți. Ce fel de Cadariu? Red.) Când s'a văzut că ei de fapt au vrut să înșele poliția, și că în loc de răsplăți li așteaptă altceva, au dispărut frumos la Ploesti.”

Va se zică se recunoaște pe față că poliția a luat înțelegere — eventual — cu niște șarlatani. Dar atunci de ce li-ați lăsat să dispară așa frumos la Ploesti?

Despre Milan se susține același lucru. Și mai caracteristic e ceea-ce se scrie despre sinodul dela Turda.

„Și sinodul protopopesc dela Turda — zice organul oficial al guvernului — un Român din Turda l'a denunțat la căpitanul poliției ca adunare politică secretă, dar îndată-ce s'a văzut caracterul pur bisericesc al adunării, nu l'a mai pus nici o pedească”.

Asupra meritului nu discutăm, pentru-că ne lipsesc datele, și nici ce controla nu avem.

Remarcăm însă alt moment.

Astăzi primim pe calea organelor politice de aici ale guvernului un comunicat oficios privitor la cazul din Turda, Ni-se cere anume, să rectificăm scrisorile noastre în sensul următor (traducem o parte din comunicat):

„În dimineața zilei sinodului un Român din Turda a înștiințat căpitanului de poliție, că în biserica română gr-or. din Turda-veche vor se ține adunare politică. Subcăpitanul poliției Veress Antal s'a prezentat la fața locului și după-ce a primit informația dela cei adunați, că acolo se ține sinod protopopesc, a făcut arătare la vicecomitele, de unde a primit îndrumarea, că adunarea se poate ține. Cu acestea s'a reînțors la biserică și a declarat, că adunarea se poate ține și sinodul de fapt s'a ținut”.

Acest comunicat s'a edat deodată cu articolul lui „B. H.” Prin urmare e dovedit isvorul comun. Și astfel putem ști de unde es articolii preținși originali, ai foilor „Egyetértés” și „B. H.”, în cauza română.

Semnele sunt foarte suspecte și ne vom ocupa de ele.

Rămâne de constatat, că avem un guvern, care cultivă en gros spionajul, ocultismul, denunțarea, și toate apucăturile proprii guvernelor tirane.

Bravii fiumani.

Guvernul lui Bánffy a pățit-o de nou la Fiume. Fiumanii au dat de nou strălucit exemplu despre cum se apără cu vrednicie drepturile unui popor. Eată ce se raportează foilor ungurești:

Fiume, 4 Maiu.

Guvernorul contele Szapáry a convocat pe azi la 6 ore reprezentanța, să aleagă podestă și 2 vicepresidenți.

Sedința s'a ținut sub prezidiul de vîrstă al lui Domini Visenzo. Galerile erau pline de public, mai ales Maghiarii. Un membru a făcut propunerea să se țină sedința secretă. Președintele a spriginț-o. Întreagă reprezentanța a votat pentru propunere și Maghiarii au fost scoși cu forța afară.

Fiindcă unii s'au opus au venit poliști și gendarmi și i-au împins afară.

Acolo Maghiarii au fost primiți de public cu fluierături și insulte.

S'a procedat apoi la alegere. Mayländer a fost ales de nou podestă.

Guvernorul a declarat, că consideră rezultatul alegerii ca o bruscare a guvernului maghiar și a disolvat de nou reprezentanța.

Cu asta a eșit. Afară a fost primit cu fluierături și strigăte: *Abbasso* (jos cu el)!

Un Maghiar, cu numele Lukács, of. de tren, a fost bătut urt.

Miliția e consignată.

Eată perla Ungariei, cum iubește pe Maghiari.

Chestiuni școlare.

Convocare.

Despărțământul „Morlaca”, aparținător Reuniunii învățătorilor gr-cat. din arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș, în înțelesul §-lui 21 din statute și va ține adunarea generală de primăvară la 22 Maiu st. n. a. c., 10 ore a. m., în școala gr-cat. din Mărgău. La această adunare s'nt invitați cu tot respectul învățătorii și cu domai preoți, precum și toți binevoitorii și spriginitorii progresului poporal și cauzei școlastice.

Program:

1. Participarea în corpore la serviciul divin, la 9 ore a. m.
2. Deschiderea adunării prin președinte.
3. Constatarea nembrilor prezenți.
4. Incassarea taxelor și înscrierea membrilor noi.
5. Raportul casarului și bibliotecarului împreună cu eventuale propuneri și proiectul de buget și cesurarea acestora.
6. Exmiterea unei comisii pentru criticarea prelegerei practice.
7. „Basmul în educațiune și instrucțiune”, disertațiune de Petru Conda, învățător.
8. „Păstorul mininos”, prelegere practică de Dionisiu Lucaci, învățător.
9. Raportul comisiunii exmisse.
10. Designarea persoanei disertante, precum și a celei care va în prelegere practică la adunarea general de toamnă a despărțământului.
11. Satorirea timpului și a locului pentru adunarea generală o toamnă a despărțământului.
12. Alegerea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal, luat în adunarea prezentă.

13. Alegerea oficialilor despărțământului pe timp de un an.

14. Alegerea alor doi delegați pentru adunarea generală, precum și alegerea unui membru în comitetul central, conform §§-lor 26 și 31 din statute.

15. Diverse propuneri.

16. Închiderea adunării.

Morlaca, în 30 Aprilie 1898.

Ioachim Lucaci, președinte. Ioan Mango, secretar.

Reuniunea învățătorilor gr-cat. din tractul protopopesc al Sibiiului și-a ținut ieri adunarea generală în școala confesională din strada Podului. A prezidiat dl Romul Simu, asistat de președinții onorari: dl protopop I. V. Russu și Julius Bărdossy. Dl protopop a rostit un cuvânt foarte instructiv pentru învățători, îndemnându-i la zel și abnegație întru împlinirea frumoasei chemări ce au. Toate agendele s'au isprăvit în regulă. Dl R. Simu a abzis dia prezidenție, din considerări sanitare. În locu-i a fost ales secretarul Coman Ghigor. Proxima adunare va fi în Brad (com. Făgăraș). Credem că vom pute publica un raport mai detaliat despre această adunare.

1848.

Cronica anului.

Cluj, 5 Maiu.

Guvernul trimise episcopilor câte o înfruntare, căci ar fi sucit înțelesul decretului sau anterior și ar fi convocat ambii adunarea tot la un loc, adică la Blaj. (Barițiu).

Carloviț, 5 Maiu.

Sesiunea deputațiunii naționale sârbești edă un apel românesc „Cătră nația românească dela nația sârbească”, de salutare și frățietate. Apelul e subscris de Josif arhiepiscop și metropolit, alesul patriarh sârbesc ca „presul deputației”.

(V. Memorialul lui Șaguna p. 142—4.)

Cluj, 5 Maiu.

Apare convocătorul dietei transilvane la Cluj, cu următoarele puncte de referad:

1. Cancelarul.
2. Alegerea de president.
3. Unirea.
4. Ștergerea relațiilor urbariale.
5. Purtare în comun a sarcinilor publice.
6. Sanarea stărilor românești.
7. Legea de presă.

Punctul 3, privitor la uniune sună astfel: „ca privitor la chestiunea uniunii Ardealului cu Ungaria se vă sfătuiți, pe baza adresei noastre dela sfîrșitul dietei trecute, anunit dela 3 Nov. 1847, conform legilor existente, conform relațiilor constituționale a celor trei națiuni și conform importanței ibiectului”.

(P. H. Évköny 308).

Când a sosit decretul Regelui de a se convoca dieta pe 29 Maiu, clujenii, fiindcă din decret se vedea nepărtinirea uniunii, s'au năcăjit mult.

(Kerékgyártó: Nev. napok.)

Posen, 5 Maiu.

Polonii stau rău. Trupele lui Mieroslavski sunt strimțorate și silite să treacă pe pământ muscălesc când cozaci vor avé puterea de a-i supune Prusiei. Ministrul prusian a publicat statariu.

Pesta, 6 Maiu.

Ordinațiunile ministerului unguresc pentru Croato-Slavonia au rămas fără efect. Croații spun hotărît, că dacă ministrul mai cutează să le trimită ceva, toate vor fi retrmise nedescăcute.

Maghiarii cu Croații nu se mai pot împăca! Jelacici a declarat că el vrea să fie aievea banul Croației și nu numai cu numele. În cas de lipsă va și pune pe picior de luptă 100,000 ficiori.

Ministrul unguresc l'a citat pe Jelacici la Budapesta, dar precum se vede din semne el nu se va presenta. (Gaz. de Trans.)

Verona, 6 Maiu.

Austriecii înving pe Piemontezii.

Innsbruck, 6 Maiu.

M. Sa Ferdinand trimite mai multe re-scripse palatinului și ministrului-pres. în contra rebelilor. O altă ordinațiune plenipotențiază pe palatinul Stefan să trimită comisar regesc în Croația spre a stabili ordinea.

(Kerékgyártó: Nev. napok.)

Sibiu, 6 Maiu.

Înainte de amezai o ceată numeroasă de cetățeni și țărani români au trecut, călare, prin strada Căsnădiei întru întîmpinarea episcopului Șaguna, care e așteptat pe azi. Toți acești „bravi concetățenii ai noștri” scrie „S. B.” — purtau la piept colorile împărătești austriece. (S. B. 42.)

CRONICĂ

Sibiu, 6 Maiu 1898.

Memoria lui Barițiu. Ieri s'a făcut în biserica parochială gr-cat. din loc obicnuitul parastas pentru George Barițiu. Din cauza timpului nefavorabil parastul s'a servit în biserică, ear' nu la momentul marelui răposat, care zace sub umbra zidurilor acestei biserici, lângă baronul Ursu și aproape de Papiu Ilarianu. A celebrat însuși protopopul I. V. Russu, asistat de capelanul N. Togan. Întreg serviciul a fost de o solemnitate deosebită. Corul improvisat al învățătorilor din tract, cari aveau să-și țină adunarea, a cântat foarte frumos. Public n'a fost, cum se aștepta. Au fost însă totuși mai mulți ca de obicei. Mai ales au fost multe dame, membre ale reuniunii pentru înfrumusețarea bisericii, a cărei activitate frumoasă s'a văzut și cu acest prilej. Altarul era foarte cu gust împodobit. Au fost de față și elevele internatului „Asociațiunei” — pentru care Barițiu a lucrat atîta — dar numai elevele gr-catolice (!) sub conducerea chiar a d-șoarei directoare. Pe momentul răposatului s'au depus două cununii de flori naturale. Una de cătră d-șoara directoară a internatului „Asociațiunei”, cealaltă de cătră d-na Togan.

Reuniunea femeilor române pentru înfrumusețarea bisericii gr-catolice din Sibiu, și-a ținut ieri, după sf. liturgie, adunarea generală. S'au ascultat rapoartele de peste an și s'au înscris mai multe membre noue. Reuniunea aceasta există numai de câțiva ani și a lucrat relativ mult.

Stul Sinod al României este convocat în sesiune ordinară pe 1 Maiu v.

Dela musul Bruckenthal. Galeria de tablouri din musul Bruckenthal, după o restaurare fundamentală a tablourilor, efectuită parte în loc, parte în Viena, se va deschide earăși publicului iubitor de artă, încă în anul acesta. Galeria este aranjată după școalele de pictură.

Moștenirea Sârbiei. După-cum se anunță din Belgrad, în 2 Maiu s'a desfășurat de cătră consiliul statului testamentul lui Velimir Thodorovics, fiul nelegitim al principelui Mihail Obrenovics. Toată aversea, între care și un mare domeniu din România, o lasă statului sârbesc, spre scopuri științifice și culturale.

Bombă lui Bánffy. După-cum scriu foile, alături noaptea s'a aflat o bombă înaintea palatului ministrului-president. Se susține și versiunea, că bomba a fost pusă de socialiști, pe cari în prima Maiu i'a oprit dela ori-ce manifestăție. Foile cari stau aproape de guvern cearcă să desmintească știrea, dar aceasta nu poate decât să o confirme.

Adresele orașului Sibiu. Broșura ce va cuprinde adresele cetățenilor și societăților industriale sibiene, va apăre cât mai curând. Broșura este compusă de dl Gustav Theis și se poate prenumera cu taxa de 1 fl. până la 20 Maiu. După acest termen prețul se va urca.

Episcopul la — bursă. După-cum scriu foile ungurești, episcopul reformat Szász Domokos a făcut cu banii bisericii speculații la bursă și i-a păgubit biserica cu 100.000 fl.

Atentat contra trenului. Între Dârda și Magyar-Boly treniștii au voit să ridice șinele trenului; păzitorul însă a observat la timp și a telegrafat după gendarmerie. Pe când a sosit gendarmeria făptuitorii au fugit. Deși nu s'a întemplat stricăciuni liniei ferate, trenul proxim a percurt linia cu mari îngrijiri de siguranță.

Ospitalitate maghiară. Știe Dumazeu cum l'a adus soarta pe un Francez, anamit Valentin Rousseau în Ungaria. S'răin fiind în țeara „ospitală”, a ajuns la miserie. Zilele acestea fiind în Dunskeș și vîzînd-l abirii poliției l-au și provocat imediat să se legitimeze. Bietului om îi era rușine să-și spună adevăratul nume și la provocare a tăcut. Un gendarm viteaz l'a și prins la moment să-l ducă la poliție. Rousseau s'a săbătut în mâinile lui, ear' gendarmul, viteaz fiind și Ungur fiind, îndată l'a străpuns cu sabia prin foale. Nenorocitul om se luptă cu moartea. Despre aceea, că pe gendarm l-ar fi arestat tace cronica. A fost Ungur gendarmul de sigar.

Sporirea suferetelor. După datele statistice oficiale în luna Februarie s'au născut în Ungaria (și Fiume) 56.949 de băieți. După statistica comitatelor sporirea cea mai mare în proporție este în comitatul Sabolciu, cea mai mică în comitatul Făgăraș.

Un honved din 48 mort în luptă. Un bătrîn și „viteaz” honved din 48 a murit zilele acestea, în urma loviturii în cap ce a primit într-o — cărcină. Ziarele maghiare de altcum îi laudă bărbăția, cu care curajosul honved s'a luptat pe moarte și vieție — în cărcină, lovind în cap și el pe doi indivizi. — În luptă și-a sfîrșit viața „nobilul” honved.

Oroloage de turn

pentru stațiuni de tren, căsărmi, primării, hoteluri și alte edificii publice, precum și oroloage electrice, face fabrica de oroloage succesoriului lui

[797] 8-10

Karl L. Mayer, Johann Müller,

Budapesta, strada Kazinczy nr. 3.

Lista prețurilor, ilustrată, franco.

Distinsă cu medalia de argint a societății industriale și numeroase alte distincțiuni dela expoziții.

LOTERIA DE CLASE

(II. LOTERIE).

REG. UNG. PRIVIL.

(II. LOTERIE).

100.000 losuri — 50.000 câștiguri.

Aceste câștiguri, cari sunt împărțite în VI. clase (despărțiminte) fac la olaltă

13,160.000 coroane

cel mai mare câștig în cas norocos

un milion coroane **1,000.000** coroane un milion

Tragerile sunt publice în Budapesta sub controla guvernului reg. ung.

Deodată cu losurile trimitem fiecăruia și planul oficios de sortire detaliat.

Prețul losurilor
clasa I.:

1 los întreg fl. 6.—
1/2 los . . . fl. 3.—
1/4 los . . . fl. 1.50

SPECIAL:

1 premiu	la	600.000
1 câștig	la	400.000
1 "	la	200.000
2 "	la	100.000
1 "	la	90.000
1 "	la	80.000
1 "	la	70.000
2 "	la	60.000
1 "	la	40.000
5 "	la	30.000
1 "	la	25.000
7 "	la	20.000
3 "	la	15.000
31 "	la	10.000
67 "	la	5.000
3 "	la	3.000
432 "	la	2.000
763 "	la	1.000
1.238 "	la	500
90 "	la	300
31.700 "	la	200
3.900 "	la	170
11 750 Câștig	la	cor. 130, 100, 80, 40
50.000 câștiguri și premiu		
în sumă totală de		
13,160.000 coroane		

Îndată după tragere trimitem tuturor clienților lista oficioasă de câștiguri.

Losurile cerute le trimitem prin rambursă dacă prețul lor nu ni se trimite înainte.

Inceputul tragerii
11 Maiu a. c.

Comandele ne rugăm a se trimite numai decât, de oare-ce losurile se epuizează în curând.

Fejervári és Társa, Budapest, 5. Marokkai-utca, colector principal.

[934] 6-8

Anunț.

Subscribul am lipsă de un grădinar cu praxă în toate lucrurile grădinei și cultivarea pomilor. Postul de grădinar se poate ocupa numai decât.

Condițiunile de primire sunt favorabile.

Doritorii de a ocupa acest post, au de a se prezenta în persoană la subscribul, și a produce și atestatele de praxă în grădinar și pomologie cel mult până la prima Iunie 1898.

Blaj, 3 Maiu st. n. 1898.

[1107] 1-2

Ioan Major,

administr. domeniilor metrop.

ANUNȚ.

Un asistent, cu sau fără diplomă, se acceptază în farmacia subscribului din Lupeni.

L. Ciuciu,

farmacist.

[1108] 1-3

De vânzare

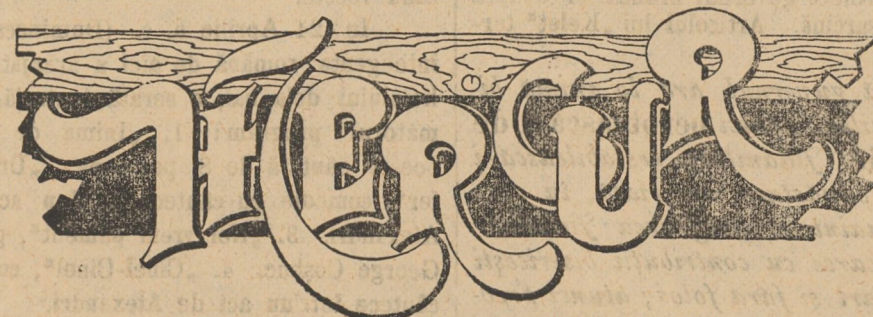
casa de sub nr. 33 din Mercurea, care se află în tîrg, poziție foarte bună și cu prăvălia lui Șufana Ileana din Poiana, din mână liberă.

Cu stimă

Șufana Ileana,

din Poiana, nr. c. 247.

[1116] 1-4

banca și casă de schimb, societate pe acții.
Budapesta, V., strada Dorothea 12.

A II-a LOTERIE

a loteriei de clase ungurești regești privilegiate

incepe în Maiu a. c.

dela 11 Maiu — 13 Octomvrie 1898.

În fiecare lună o tragere

cu câștiguri care cresc dela 60.000 până la 100.000 coroane și un premiu de 600.000 coroane și un câștig principal de 400.000 cor.

Va se zică în cazul cel mai norocos un câștig principal de

un milion coroane.

Mai departe câștiguri laterale dela 20.000 până la 200.000 coroane și câștiguri mai mici dela 200 până la 20.000 coroane.

100.000 losuri.

50.000 câștiguri.

Prețurile originale a losurilor:

La tragerea din 11-12 Maiu:

Los întreg fl. 6.—
Los jumătate " 3.—
Un pătrar " 1.50
Un octav " .75

La toate cele 6 trageri:

Los întreg fl. 80.—
Los jumătate " 40.—
Un pătrar " 20.—
Un octav " 10.—

Prospecte la cerere gratis.

[938] 10-11

Adese-ori premiat.

Pivnița Mönchhof

cu renume din anul 1884 cu ocazia marilor sărbări populare în amintirea migrațiunei Sașilor înainte de șapte sute de ani

oferă

bune vinuri de masă ardelenesti și de Magyarad:

Vin bun de masă ardelenesc	40 cr.
Rhein-Risling din pivnițele baronului Szentkereszty	46 "
Pinogris	70 "
Mädchentraube, dela Blăjel din 1889	70 "
Bika-vér ales, roșu	80 "
Oporto din pivnița baronului Szentkereszty	80 "
Transport din străinătate	1 fl. 20
Transport din Ardeal	80 "
Malaga spaniol veritabil, foarte fin	2 fl. —

Mai departe toate soiurile vin de sticle din țeară și străinătate.

Afară de casă costă cel de 40 numai 36 cr.

Venzătorii în oraș și mai ales la țeară

capătă cu preț moderat.

[886] 9-12

Bun oțet de vin pro litru 30 cr.

Ludwig Fronius, negustor de vinuri, Sibiu.

Adese-ori premiat.

La Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu,

să aia de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tiner“ de Aloisiu Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de . . . 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscăles“, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . . fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Tragerea în 11 și 12 Maiu.

Reg. ung.

LOTERIE

Tragerea în 11 și 12 Maiu.

privileg.

DE CLASE.

Prea stimate dle!

Subscrisa colectură principală a lot. reg. ung. priv. de clase își permite prin aceasta, a Vă face atent la marile avantagii ale

loteriei de clase reg. ung. II.

Din 100.000 losuri trebuie să câștige 50.000, adecă tot al doilea.

Prin urmare omul pe lângă un tare mic riscu are șansele de a câștiga

1,000.000 coroane

s'au alte câștiguri mari de 600.000, 400.000, 200.000, 2 la 100.000, 90.000, 70.000 și 60.000 etc.

Dacă consideră omul cât de des riscează capitale mari pentru întreprinderi cu totul dubioase n'ar trebui să întreprindă de a participa la aceasta loterie ale cărei șanse sunt așa de mari cu atât mai mult că riscul este cu totul neînsemnat.

Ori-cine care poartă la inimă binele alor sei, să nu lase acest prilej de a oferi mâna sa norocului. După-ce participarea la prima loterie a fost extraordinară așa de mare încât sute de mii de comande au trebuit respinse. Vă rog ca să-mi adresați comanda d-voastre cu întoarcerea poștei ca să o mai pot executa.

Cu distinsă stimă

Fekete Károly,

colector principal a loteriei de cl. reg. ung.

VI., Andrassy-Strasse 10.

Pentru clasa I. costă:

1 los întreg fl. 6.—
1 jumătate de los " 3.—
1 pătrar de los " 1.50
1 optime de los " .75

Registrul celor 500.000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cas norocos

1 milion coroane.

1 Premiu	600.000
1 Câștig	400.000
1 "	200.000
2 "	100.000
1 "	90.000
1 "	80.000
1 "	70.000
2 "	60.000
1 "	40.000
5 "	30.000
1 "	25.000
7 "	20.000
3 "	15.000
31 "	10.000
67 "	5.000
3 "	3.000
432 "	2.000
763 "	1.000
1.238 "	500
31.790 "	300
3.900 "	200
4.900 "	170
3.950 "	130
2.900 "	80
50.000 Câștiguri și premiu	40
	cor. 13,160.000

Listele de câștiguri se trimit după fiecare tragere.

La eventuale câștiguri cea mai mare discrețiune.

Proiectul oficios de jocuri se trimite gratuit.

Aceasta scrisoare de comandă trebuie a se tăia. Scrisori nefrancate nu se primesc.

Scrisoare de comandă.

[1055] 8-8

Domnului Fekete Károly,

Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Subscribul rog pentru trimiterea a

losuri întregi clasa I. a fl. 6.—
jumătăți de losuri clasa I. a " 3.—
pătrare de losuri clasa I. a " 1.50
optime de losuri clasa I. a " .75

Primiți fl.

prin asigațiune fl.

Prețul rog a se încasa prin rambursă.

Șirul nedorit trebuie șters.

Numele

Ocupațiunea

Locul

Adresa mai detaliată

Data

Pentru tipar respo nsabil: Iosif Marschall.